

V<e>US

EXPERIÈNCIES TRANS*

DOSSIER
PEDAGÒGIC

Un recurs audiovisual de

CREACIÓ PROFES EN TRÀNSIT

V<e>US és un projecte de NUS Cooperativa

Continguts - Magalí Permanyer de Swert i Rocío Manzano

Assessoria de continguts - Teo Pardo

Guió i Direcció - Rocío Manzano

Repartiment - Roc Martínez, Oriol Guinart, Gemma Charines i Oscar Jarque

Realització - Lara M. Pascual i Irene C. Matamala

Muntatge - Marielle Paon

So - Feli Cabrera López

Dossier pedagògic - Magalí Permanyer de Swert

Gestió i administració - Eli Rius, Blanca Garcia Lladó

Producció - Rocío Manzano / NUS Cooperativa

Suport a la producció en rodatge - Clàudia Durà

Agraïments - Laura Vila Kremer, Sala Beckett, INS Maria Espinalt, Joan Yago, Ruth Fontelles Coderch.

Amb el suport de: Generalitat de Catalunya. Departament d'Igualtat i Feminismes

Reconeixement - NoComercial - SenseObraDerivada -CompartirIgual (by-nc-nd-sa): no es permet un ús comercial de l'obra original, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original i no es permet la generació d'obres derivades.

INDEX

Presentació	4
Persones destinatàries	5
Claus per a la dinamització	6
V<e>US: PROFES EN TRÀNSIT	9
Contacte	25

PRESENTACIÓ

Per fer front al sistema patriarcal en el que vivim, durant els darrers anys s'ha parlat molt sobre com hem d'empoderar a les noies, però no tant sobre com la socialització de gènere afecta als homes, i com la construcció d'identitat en base a una masculinitat patriarcal permet sostenir les violències masclistes i LGTBIfòbiques.

Des de NUS creiem que és hora d'anar més enllà del empoderament femení, per de posar el focus allà on pertoca: la revisió de la masculinitat heteronormativa i dels seus privilegis associats, per avançar cap a un model on les identitats de gènere puguin ser diverses i conviure en igualtat.

Per a contribuir en aquesta lluita, vam crear V<e>US*: un recurs format per diverses càpsules audiovisuals acompanyades d'un dossier d'activitats, amb la voluntat de que puguin ser un recurs educatiu a disposició de totes aquelles persones que estiguin interessades en les temàtiques que aborda..

Avui, el projecte **V<e>US arriba a la seva tercera edició, ampliant-se amb 2 càpsules audiovisuals més**, que ens permeten continuar la revisió iniciada, posant en focus en **les realitats trans i intersexuals**.

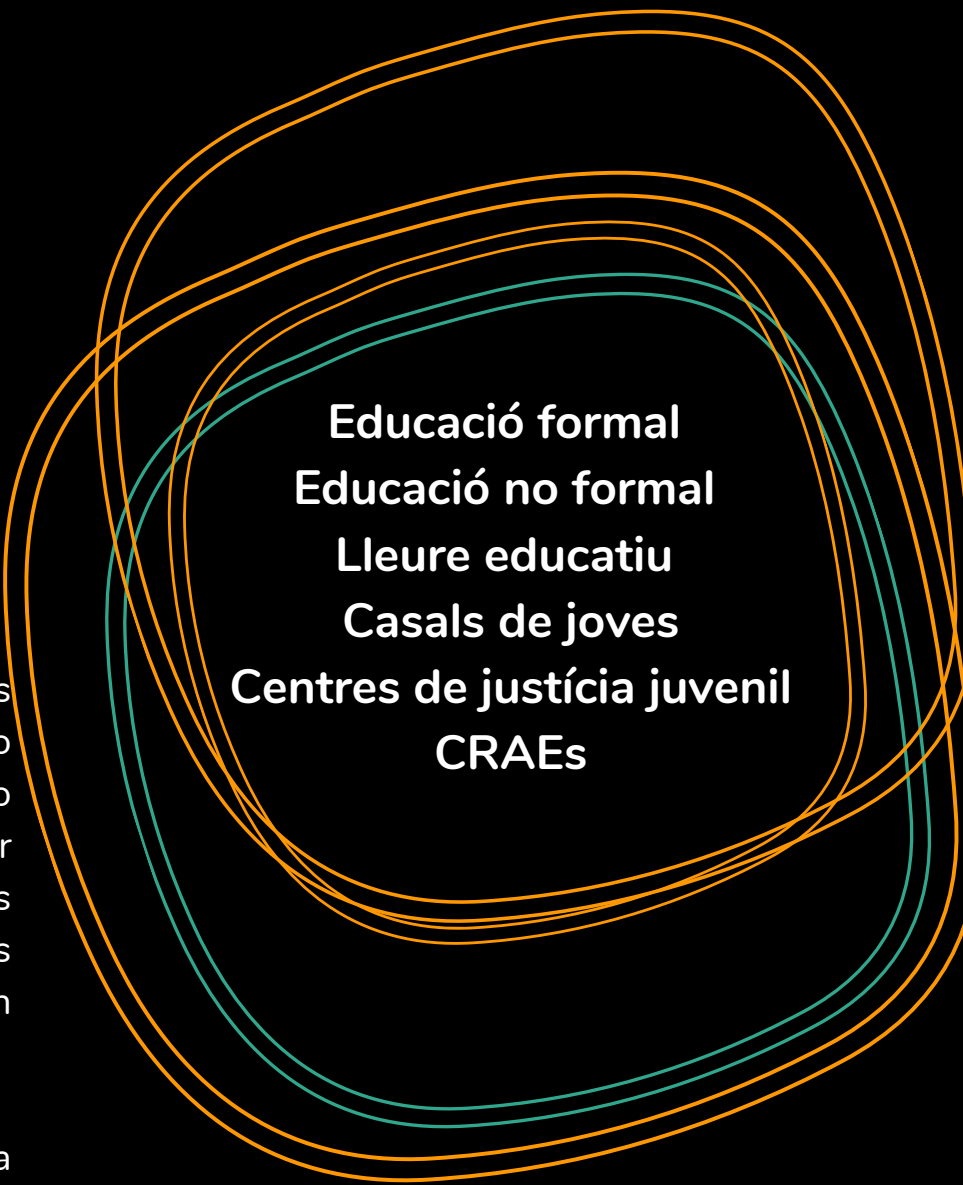
*Les primeres càpsules estan disponibles a https://nus.coop/que_oferim/recursos/

PERSONES DESTINATARIES

Aquest material pedagògic va destinat a la ciutadanía en general, així com a adolescents i joves, i els seus agents socialitzadors (professorat, educadors/es, famílies...). És adaptable a diferents espais educatius i nivells maduratus diversos.

Des de NUS som conscients de que sovint els nostres projectes i accions educatives es dirigeixen als joves, pero que les persones adultes no “ho tenim tot resolt” o no sempre hem fet una autorevisio en clau de gènere. És per aquest motiu, que abans d'utilitzar aquest recurs, ens sembla imprescindible mirar-nos primer a nosaltres mateixes, abans d'acompanyar als i les joves a que ho facin ells també.

En aquest sentit, recomanem realitzar l'activitat vinculada a la [càpsula PROFES, del recurs V<e>US](#), disponible a https://nus.coop/que_oferim/recursos/.

Educació formal
Educació no formal
Lleure educatiu
Casals de joves
Centres de justícia juvenil
CRAEs

CLAUS PER A LA DINAMITZACIÓ*

Les activitats d'aquest recurs estan plantejades per acompanyar o formar part d'accions de sensibilització que ja s'estiguin duent a terme, o per a fomentar espais de reflexió i debat, per exemple, en sessions de tutoria. En aquest sentit, en funció del projecte en què s'emmarquin, es poden realitzar juntes o per separat i se'ls pot destinar una durada de temps diferent segons les necessitats del grup i/o els objectius que perseguim. En tot cas, recomanem disposar sempre d'un mínim d' 1 hora.

El treball grupal s'orienta fent èmfasi en la participació, revisió, exposició i anàlisi de la pròpia experiència i les pròpies necessitats. Cal tenir en compte el nivell de maduresa de les persones participants i l'espai on s'implementa (casal de joves, escoles, CRAES, etc.) per tal d'adaptar les intervencions a l'especificitat de cada grup.

El recurs està pensat per treballar en grups mixtes o no mixtes, però cal tenir en compte el format en què s'estigui fent en cada moment, ja que la visió i la vivència pot no ser la mateixa per a persones que s'identifiquen com a homes, persones que s'identifiquen com a dones o persones trans de gènere no binari o fluid.

Destaquem algunes de les habilitats que poden facilitar el bon funcionament de les activitats:

<espai>

Crear un espai acollidor, de confiança i seguretat. Disposar al grup en un cercle, etc.

<acords>

Establir i mantenir acords grupals que permetin el debat en igualtat de condicions (respectar les opinions, escolta activa, respectar el torn de paraula, parlar en primera persona, no jutjar, confidencialitat). Els acords són tant entre els i les joves, com entre les joves i la persona referent. És important tenir en compte que la persona referent té un rol diferenciat, i tenir especial cura a què els i les joves no se sentin jutjades.

<acompanyament>

Tant en aspectes tècnics com el plantejament de les idees, les reflexions crítiques, reformulant les aportacions individuals i preguntant al grup, ajudant a relacionar-les i sistematitzar-les, tot posant a sobre de la taula les contradiccions i ajudant a extreure les idees més importants.

<reconduir>

Les situacions imprevistes. Per més que es preparin les sessions, sempre sorgiran bloquejos i tensions que requeriran la intervenció de la persona conductora: acompanyant afectivament reaccions d'ansietat individual, reformulant aportacions aparentment absurdes, promovent les aportacions dels participants menys actius, etc.

<formular>

Fer preguntes obertes que estimulin el treball personal de les persones participants, evitant donar consells, jutjar o induir respostes. Respectar el nivell de profunditat d'allò que comparteixen les persones participants.

<evitar>

La banalització de comentaris sexistes o masclistes per tal de no tenir una actitud de complicitat amb aquests. Per insignificants que semblin, cal abordar-los amb tranquil·litat i aportant arguments per refutar-los, integrant aquest treball dins del procés d'aprenentatge.

V<e>US

PROFES

EN TRÀNSIT

Si partim d'una experiència trans rígida tindrem dificultats per comprendre i acompanyar noves formes de fer transicions de gènere que es presentin en el futur. L'adolescència trans és un bon exemple d'això, atès que sovint les narratives tradicionals de com evoluciona una transició de gènere no encaixen amb les experiències de molts adolescents.

OBJECTIUS

- Realitzar un exercici d'auto-consciència pel que fa al desconeixement que té gran part del professorat sobre les realitats trans.
- Visibilitzar i combatre els mites existents sobre les realitats trans.
- Fomentar una mirada cap a les realitats trans centrada en les experiències viscudes i no tant en la identitat.
- Adquirir coneixement i pistes per a poder acompanyar de forma curosa i respectuosa.

CONTINGUTS

- Identitats de gènere: endocisheteronormativitat i diversitats
- Violències trànsfobes
- Tips per a l'acompanyament en centres educatius

MARC TEÒRIC*

El relat sobre el que experimenten les persones trans ha anat variant al llarg de les dècades. Aquest ha passat de visions que el relacionaven amb malalties mentals (desajustos entre cos i ment), a discursos al voltant de modificacions corporals i canvis a la documentació legal, fins a discursos que pensen la qüestió trans com una experiència estretament relacionada amb la rigidesa de la normativitat de gènere.

En aquest recurs, ens alineem amb la mirada que aporten Miquel Missé i Noemi Parra en l'informe “Adolescencias trans. Acompañar la exploración del género en tiempos de incertidumbre”, entenent que l'experiència trans té a veure amb aquestes darreres perspectives que entenen que els itineraris trans no estan exclusivament mobilitzats per factors vinculats al gènere o el cos, sinó que estan molt relacionats en gran part amb el seu context social i cultural.

Per entendre l'adolescència trans cal ubicar-la a l'època actual i parar atenció a com operen les normes de gènere en aquesta època concreta. Seguint aquesta argumentació, considerem que per endinsar-nos en la comprensió de l'adolescència trans són clau tres qüestions:

- L'experiència trans no és una essència, sinó que es construeix socialment i, per tant, es transforma en funció de cada moment social i històric.
- El marc de l'experiència ens permet apropar-nos millor que el de la identitat a les transicions de gènere adolescents.
- L'etapa vital de l'adolescència té una lògica pròpia i és un període particularment complex a l'hora d'iniciar transicions de gènere.

*Contingut extret de l'Informe “Adolescencias trans. Acompañar la exploración del género en tiempos de incertidumbre”.

Així, podem definir l'experiència trans com una experiència de gènere en què les persones es mouen de la identitat de gènere que els va ser assignada en néixer i transiten amb la seva identitat, el seu cos i les seves relacions a la recerca d'un benestar més gran.

Cada context i cada època implicaran coordenades diferents a les que aquestes transicions s'articulen. Per acompanyar els adolescents que realitzen transicions de gènere avui, cal esbossar bé les coordenades que regeixen la identitat, el cos, el gènere i l'adolescència en aquest moment històric concret.

En alguns casos, els itineraris de transició estan mobilitzats principalment per una identificació amb el gènere contrari a l'assignat en néixer. Es tractaria de les experiències de persones que van ser assignades noia en néixer i que s'identifiquen amb la categoria noi i amb expressions de la masculinitat i, en el sentit invers, persones que van ser assignades noi en néixer i que s'identifiquen amb la categoria noia i amb expressions de la feminitat.

De forma paral·lela han emergit itineraris trans que no tenen al seu epicentre la identificació amb el gènere contrari, sinó més aviat la desidentificació amb les categories de gènere en general. Al centre no trobaríem el desig de ser percebut com algú del gènere contrari, sinó el desig de no ser percebut en cap gènere binari (noi-noia). En aquests processos, les identifications es mouen en un ampli espectre de categories que s'engloben sota el paraigua de les identitats no binàries, entre les que estarien, per exemple: gènere fluid, agènere, bigènere, trigènere, demiboy, demigirl o no binària.

Aquests eixos, no tenen fronteres clares, i molts adolescents experimenten algunes vegades entre tots dos recorreguts en l'exploració de la identitat. El més important, al nostre punt de vista, és que tots els processos d'exploració i transició de gènere en els adolescents han de ser escoltats i acompanyats, independentment dels elements que els mobilitzin.

ACTIVITAT 1

El meu coneixement sobre les experiències trans

*aquesta activitat només es pot realitzar en grup (claustre, grup d'educadores, etc.)

A la càpsula V<e>US: PROFES EN TRÀNSIT hem vist un un grup de professores i professors molt preocupats per les realitats trans i no binàries presents entre l'alumnat. Abans de veure la càpsula, proposem que els equips de treball facin un petit mapeig del seu grau de coneixement.

Desenvolupament de l'activitat

Generarem un ambient de confiança i respecte on sentirnos lliures per parlar, preguntar i compartir. Una manera de fer-ho és pactar acords de participació: respecte, escolta, confidencialitat, no judici. (veure apartat “claus per a la dinamització”)

Part 1. Debat previ al visionat de la Càpsula

En una sala àmplia i diàfana, definiu dos extrems o pols: un extrem serà el de “tinc molt coneixement sobre les experiències trans” i l'altre el de “No tinc cap coneixement sobre les experiències trans”. Un cop definits els pols, cada participant es situarà en l'espai de forma més o menys propera al pol amb el que s'identifiqui. Atenció, no és situar-se en un o altre cantó, sinó imaginar l'espai com una escala de grisos.

Un cop totes les persones estiguin situades en l'espai, la persona dinamitzadora pot convidar a qui ho desitgi a que expliqui a la resta “perquè s'ha posat exactament on s'ha posat”. A partir d'aquí, podem prendre consciència del grau de coneixement que ens auto percebem, i inclús compartir tant coneixement i experiències com dubtes o inquietuds.

ACTIVITAT 2

Les veus al voltant de les experiències trans

A través de la següent dinàmica, identificarem quins discursos i mites sobre les experiències trans ens arriben a la ciutadania, i com la seva reproducció, mancada d'un anàlisi crític, dificulta els possibles acompanyaments que vulguem fer.

Desenvolupament de l'activitat

Generarem un ambient de confiança i respecte on sentimnos lliures per parlar, preguntar i compartir. Una manera de fer-ho és pactar acords de participació: respecte, escolta, confidencialitat, no judici. (veure apartat "claus per a la dinamització")

Part 1. Visionat Càpsula

Veiem la Càpsula [V&e>US: PROFES EN TRÀNSIT](#)

Part 2. Auto-reflexió

A partir de les preguntes següents, intentem que les persones participants connectin amb el seu grau de coneixement sobre les experiències trans i quines han estat les seves fonts d'informació.

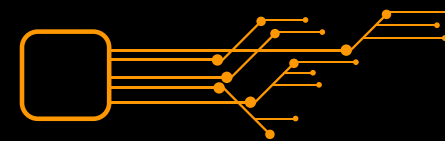
- Hi ha algun personatge amb el que t'identifiquis? Per què?
- On i quan has sentit a parlar d'experiències trans?

A partir de les respostes, la persona dinamitzadora pot rescatar allò que crida l'atenció o que es reproduïx en molts casos.

<bla>
<bla>
<bla>
<bla>

<bla>
<bla>
<bla>
<bla>

Part 3. Graella de discursos

Dividiu el grup en subgrups de 4-5 persones i utilitzeu les dues primeres columnes de següent graella per a que cada grup identifiqui els "mites" i "el discurs" que aporta cada personatge. A continuació, afegiu a la pissarra una tercera columna "realitat JAN" en la que relacioneu el contingut d'aquestes veus, amb els que ens explica el personatge del JAN i el contingut teòric d'aquest dossier, a fi de trencar estereotips i mites, i aportar dades reals.

Podeu trobar informació sobre els mites, una mica més endavant en aquest document.

<mites i discurs que reproduceix>

<realitat JAN>

EDUARD el de "bio"

MIREIA la de català

ROGER el d'educació
física

Un cop completat dinamitzem un espai de plenària on compartir el que han debatut cada grup. És important destacar que acostumen a ser les persones que reben la violència o discriminació, qui la detecten en major mesura. A partir d'aquí podem orientar el debat cap a aquells elements que cal tenir en compte a l'hora d'acompanyar un trànsit.

Preguntes per ampliar el debat:

- Quin nivell de coneixement i formació tenim com a equip?
- Quines mesures d'inclusió de la diversitat tenim al nostre centre?
- Coneixem i tenim a mà els protocols existents?

ANNEX

Discurs sistema biomèdic

Como les planteamos que las únicas opciones son la cirugía y las hormonas nos van a pedir eso, cirugía y hormonas (...) Sueñan con hormonas porque es lo que les hemos dicho, que sueñen con hormonas ¿Con qué otra cosa van a soñar? (...) Es que es lo único que les vamos a dar, es que ni siquiera les damos terapia. (Lucas Platero. Psicólogo social. Profesor de la URJC)

En el context que ens envolta, és perfectament previsible que bona part de les demandes que elaboren aquests adolescents estiguin centrades en els tractaments hormonals, perquè és d'alguna manera allò que socialment han après que calmarà els seus malestars. Els discursos i mites centrats “en el cos equivocant” o en “la disfòria de gènere” alimenten la creença de que l'acompanyament biomèdic és l'única alternativa possible. A aquesta creença, s'hi suma a la dificultat de les famílies a sostenir la incertesa de les exploracions de gènere dels seus fills i filles i com, en alguns casos, elles mateixes poden estar empenyent-les, d'alguna manera, a iniciar tractaments hormonals com una via per establir un ordre, sigui quin sigui, i modificar el cos en conseqüència.

La principal crítica que es planteja a aquesta mirada, és la sobredimensió que s'ha donat als tractaments hormonals com a tractaments que resolen el malestar d'aquests adolescents. En alguns casos poden ajudar, però sota la seva punt de vista no són l'eix principal dels processos de transició de gènere, sinó un complement que els pot proporcionar benestar si, paral·lelament, altres qüestions que cal explorar s'han pogut abordar i elaborar.

Discurs sistema biomèdic

<mites>

La transsexualitat és una malaltia: si s'han d'operar és que estan malalts.

La gent trans pateix de disfòria, pobres, perquè han nascut al cos equivocat.

Les persones trans tenen alguna tara genètica. Són «com hermafrodites»

Totes les persones trans s'hormonen i s'operen.

Totes les persones trans tenen una transició mèdica.

La transició és tan simple com una cirurgia.

<Desmuntem el mite>

Durant anys l'Organització Mundial per la Salut (OMS) ha patologitzat les realitats trans considerant-les com a trastorns. Per sort, la societat avança i des de 2019 s'exclouen les realitats trans de la categoria de trastorns mentals.

No existeixen cossos equivocats, sinó una societat binària i injusta que durant anys no ha volgut reconèixer la diversitat de cossos i identitats existent.

Aquest mite confón les realitats trans amb les realitats intersex tot i que en cap dels casos no es tracta de cap "tara". Parlar d'hermafroditisme al referir-nos a persones intersex és un acte de violència a part d'una mostra de gran desconeixement.

Hi ha tantes vivències trans com persones trans. Cadascú escull fer o no modificacions al seu cos, igual que ho escullen les persones cis (quan es depilen, s'operen el cos per raons d'estètica, fan dieta, es musculen, etc.)

Ni totes les persones trans tenen accés a operar-se o hormonar-se (és mentida que tot ho cobreixi la seguretat social en l'estat Espanyol), ni totes les persones volen. Per què? Pot ser que sigui perquè no es vulguin arriscar a certs efectes secundaris de l'hormonació, per al·lèrgies, perquè no poden econòmicament, i això és molt comú ja que hi ha molt d'atur (de dones sobretot) trans, o perquè no volen.

I ningú no és menys trans per no hormonar-se o operar-se, el problema amb els nostres cossos i identitats els té la societat, no les persones trans.

Ni totes les transicions passen per una cirurgia ni una cirurgia és una qüestió simple. Les transicions o trànsits són processos de transformació del gènere/rol social en el que una persona viu i poden implicar o no, qüestions socials, legals, estètiques i mèdiques.

Els processos de trànsit poden ser complexos i requereixen d'un acompanyament des del judici. Per fer-ho, ens pot ajudar posar el focus no en la persona que decideix transitar i fer canvis, sinó en la violència i la mirada rígida de l'entorn que impulsa aquests trànsits.

Discurs antidrets TERF

La paraula “TERF” sorgeix de les inicials en anglès de Trans-Exclusionary Radical Feminist (feminista radical trans exclouent). Són grups antidrets autodenominats feministes, la base teòrica dels quals genera l'exclusió de les dones i homes trans. Amb exclusió ens referim a vulneració, estigmatització, criminalització, patologització i negació de les identitats trans, de les seves històries de vida, i per tant negadores dels seus Drets.

<mites>

La gent trans invisibilitza a les dones i la seva lluita.

El gènere no es pot triar.

Les dones trans no són dones.

<Desmuntem el mite>

Com a col·lectiu oprimint la lluita trans va de la mà de la lluita de les dones, amb l'objectiu d'aconseguir una societat justa i igualitària per a totes les persones. Que hi hagi persones que s'identifiquen com a trans o no binàries no invalida ni les identitats ni les experiències de les dones en aquesta societat patriarcal.

Aquest mite funciona perquè, certament, hi ha poques coses que es trien en un món tan condicionat com el nostre. Però la qüestió de fons que aquest mite esborra no és si el gènere es tria o no (de fet la realitat és molt més complexa que una simple “elecció”), sinó si el gènere està fixat, és a l'essència de les persones, està inscrit en algun lloc del seu cos, o si per contra el gènere és tot un codi de conducta en societat que les persones “aprenem” a utilitzar. Si assumim que el gènere està fixat, això implica que la desigualtat és natural, que no és transformable. Si assumim que el gènere és après, el podem desaprendre i transformar.

Aquest mite confon identitat de gènere amb sexe assignat al néixer. Només el sexe no es pot triar, i seguim necessitant un reconeixement de totes les identitats sexuals existents (veure càpsula V<e>US: Intersex)

Les persones tenim dret a una identitat de gènere independentment del nostre sexe assignat al néixer. Les dones trans són tan dones com totes les altres.

<mites>

Si donem més informació, estem generant més confusió o inclús ho estem promovent.

Transitar és per guanyar privilegis o immiscuir-se en el feminisme i espais de dones

Permetre que les persones trans facin servir el bany o el vestuari que coincideix amb la seva identitat de gènere és perillós.

És un caprici, un vici, quelcom de moda triat trivialment que es passarà aviat

Les transsexuals són persones que no saben què són, ni què volen, que passen per fases passatgeres d'inseguretats i incertesa i que tornaran a ser «normals» si s'hi intervé.

<Desmuntem el mite>

Promoure la igualtat de drets per a persones trans no és “promoure la transexualitat”. És promoure els mateixos drets humans fonamentals per a tothom. Aquests són valors essencials que tots els estats membres de les Nacions Unides tenen l'obligació de defensar.

Als homes trans se'ls acusa de fer-ho per guanyar privilegis. És veritat que ser un home et dóna privilegis, sobretot si ets blanc i no et falten diners, però els homes trans segueixen patint transfòbia social i institucional (canvi de nom en DNI i altres documents...).

I les dones trans, ho fan per ficar-se en espai de dones (cis) i en el feminisme?

Les dones trans segueixen a dia d'avui sent insultades, violentades o assassinades. Realment “escollirien això” per poder treure espais de lluita a les dones cis (espais encara avui fràgils i insuficients)?

Recordem que a més a més, la transexualitat segueix sent il·legal a molts països del món.

La por a que una dona trans utilitzi un bany o un vestuari destinat a “dones”, respon a que se l'està considerant com a home. En aquest sentit, activa totes les por i desconfiances promogudes pel patriarcat a través de la cultura de la por i cultura de la violació.

La visibilitat fa més fàcil que es parli, es comparteixin les vivències i es coneguin millor totes les realitats trans. No hi ha més persones trans per moda, hi ha més persones OBERTAMENT trans.

Ser trans és una identitat de gènere, i literalment formen part del nucli de qui som. És cert que, al llarg de la seva vida, una persona trans pot tenir dubtes sobre si és trans o no, i és molt vàlid. És un procés d'autoacceptació i de lluita contra la por al rebuig i contra tota la ignorància de la societat.

Discurs “Por al suïcidi”

La popularització de les estadístiques de suïcidis entre adolescents LGTB, i trans en concret, ha tingut un impacte molt fort a les famílies i agents socialitzadors, que senten que han de prendre una decisió el més ràpid possible per evitar aquesta possibilitat, cosa que de nou reforça el tractament mèdic com a solució al malestar.

Com s'indica en l'informe citat, bona part de professionals assenyalen que la informació sobre estadístiques de suïcidi no és una eina constructiva, perquè principalment espanta i bloqueja emocionalment. Alhora, assenyalen que aquestes dades no es corresponen amb les realitats que acompanyen, on els suïcidis són un fenomen molt minoritari i, en qualsevol cas, un fenomen complex que no s'explica per una sola causa com podria ser l'experiència trans.

<mites>

Les persones trans tenen problemes psicològics per això també pateixen ansietat, depressió, etc.

Els adolescents trans s'autolesionen

<Desmuntem el mite>

Perquè les persones LGTBIQ+ tenen tants problemes d'ansietat, depressió...? És comú en aquesta comunitat i, sobretot en les persones trans, però si ho pensem, es tracta d'un grup de gent enorme, amb moltíssima varietat i interseccionalitats (color de pell, origen, etc.), unides realment per una raó: identitat de gènere, vivència del gènere, O orientació del desig. A més a més, es tracta d'un col·lectiu minoritzat i discriminat exposat a patir tot tipus de transfòbia: invisibilització, patologització, discriminacions, abusos, etc. . En aquest sentit, el problema psicològic no el tenen les persones trans, sinó la societat

L'autolesió és també un fenomen complex, que respon a malestars, i que hi ha adolescents trans que senten forts malestars i també adolescents cis que senten forts malestars. I també hi ha adolescents trans que viuen el seu procés i la seva identitat amb joia i alegria. La qüestió que pot ajudar a resoldre'ls o a acompanyar-los és anar a buscar quin és l'origen d'aquests malestars, i en el cas de les persones trans, l'origen del malestar no es troba en la transexualitat sinó en la transfòbia. Tot això pot desembocar en una transfòbia interioritzada, a través de la qual, les i els joves trans poden tenir sentiments nocius, adquirint una imatge personal distorsionada i/o rebutjada, arribant fins i tot a perillar la integritat física de la persona a causa de les autolesions i/o el suïcidi (Platero i Gómez, 2008).

PISTES per ACOMPANYAR

Prevenió de la Transfòbia

- Avançar en la construcció de centres educatius respectuosos i inclusius, independentment de si hi assisteixen persones trans o no.
- Formar a tota la comunitat educativa dels centres educatius (especialment professorat) en perspectiva LGTBIQ+ , i estar obertes a l'autoreflexió i deconstrucció.
- No pressuposar el nom, els pronoms i el gènere de l'alumnat. Preguntar des del primer dia de classe.
- Revisar el curriculum i el "currículum ocult" per oferir una visió sense judicis i sense estereotips sobre el gènere, les persones LGTBIQ+, racialitzades, migrants, amb cossos, identitats o capacitats no normatives. Pot ser important treballar la LGTBIfòbia, racisme, capacitisme, gordofòbia interioritzades.
- Posar nom a les violències quan succeeixen (LGTBIfòbia, racisme, etc). Ensenyar l'alumnat a identificar-les i a comprendre la seva dimensió estructural.
- Tenir establerts canals i vies de comunicació de confiança i segures amb el professorat, equip directiu etc.
- Disposar de protocols actualitzats i adaptats a la realitat de cada centre, coneguts per tota la comunitat educativa.
- Crear i mantenir un treball en xarxa amb serveis municipals i entitats, col·lectius activistes etc, presents al municipi.

Reflexió prèvia

A l'hora de començar un acompanyament ens hem de fer algunes preguntes: Quin és l'objectiu de l'acompanyament? A qui estem acompanyant? Què vol aquesta persona? Quin és el seu context? Quina és la seva capacitat de decisió? I en relació a nosaltres: Com entenem la identitat?

Fer una revisió dels estereotips i mites que les persones cis tenim inculcats. Integrar la idea que hi ha moltíssima diversitat dins les realitats trans.

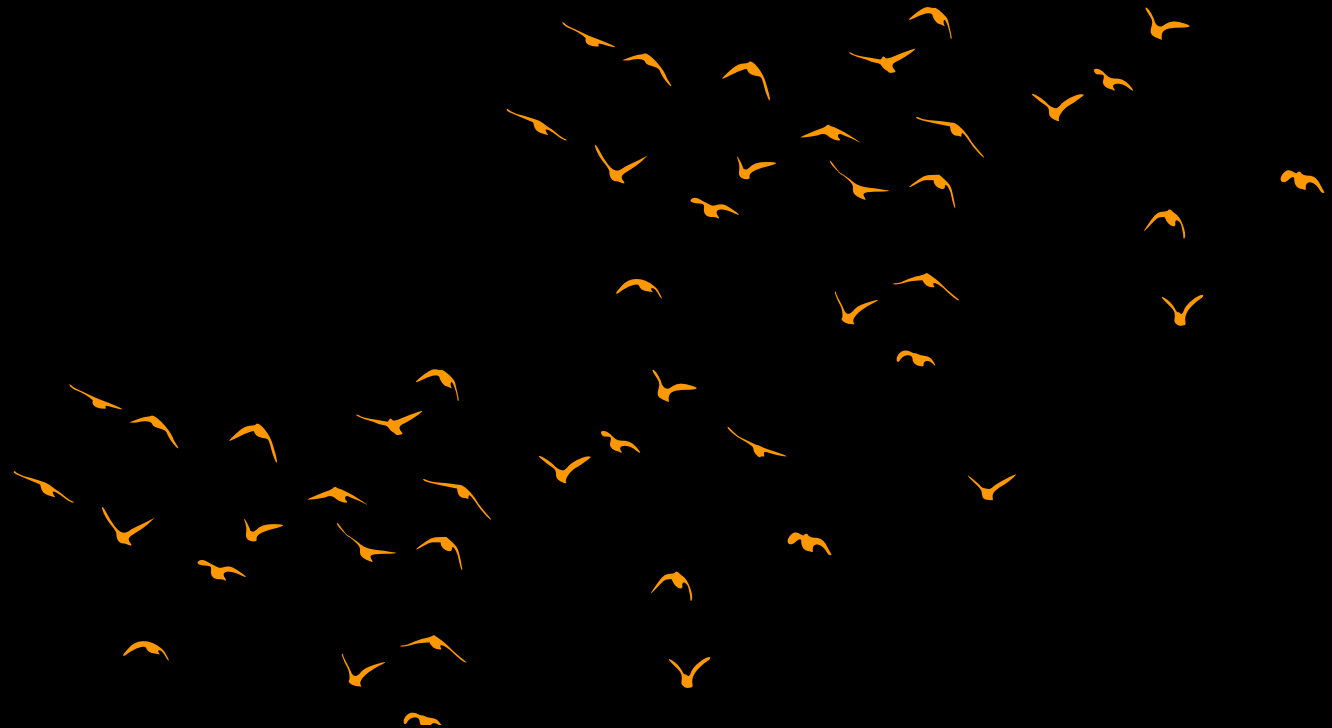
Amb adolescents

- Mostrar implicació, escolta i empatia, a més d'oferir informació sobre altres recursos, serveis o professionals a qui acudir. Validar allò que ens expliquen. Oferir noves possibilitats, ampliar horitzons d'allò possible.
- Utilització del nom sentit de la persona, tant a l'aula com en documents administratius (inscripcions, llistes, etc.).
- Respectar els tempos i les formes de qualsevol sortida de l'armari. En cas que es vulgui visibilitzar-se, avaluar al costat de la persona què implica, si es troba en el moment personal adequat, si té suports o amb quines eines compta. (Sovint amb voluntat "d'ajudar" el professorat exposa de forma excessiva, unilateral i massa ràpida a les persones trans.)
- En cas que hi hagi malestar, centrar el malestar de la persona trans en les violències rebudes i NO en la seva persona o identitat. Acompanyar a l'hora de pensar quines decisions poden millorar el malestar.
- Conèixer bé els processos de trànsit
- Explicar-los que donar-los temps implica donar-los la possibilitat d'experimentar i confiar en la seva capacitat de decisió
- Posar-los en contacte amb iguals
- Permetre la incertesa
- Celebrar-los/-les/-lis

Amb les famílies

- Acompanyar adolescents implica treballar amb les famílies!
- Els estudis ens diuen que en el triangle de l'acompanyament (adolescents, professionals i famílies), tothom té la sensació de sentir-se pressionat/da per anar de pressa. Però una transició, més que un destí, pot ser un camí, una exploració.
- Diluir el fantasma del suïcidi
- Empoderar-les perquè segueixin fent el seu rol d'adultes: qui posa límits, qui acompanya en les decisions
- Donar-los eines per navegar la incertesa
- Posar-les en contacte amb iguals
- Ajudar-les a gestionar el patiment, a no traspassar-lo, a fer sentir estimades i celebrades a les seves criatures.

<Recursos Adicionals>

- INFORME Adolescencias trans. Aj Bcn Miquel Missé i Noemí Parra
- Transfamilia El Espacio de Familias Trans es un punto de encuentro y apoyo para familiares o personas del entorno (amigos y amigas, parejas) de personas trans con sede en la ciudad de Barcelona y abierto a cualquier persona del ámbito estatal.
- Bandada (Antic Oasis) Espacios para jóvenes con géneros y sexualidades diversas.
- Guía Escuelas en tránsito editada por el Gobierno de Canarias,

Referents:

Miquel Missé, Lucas Platero, Paul B. Preciado, Valentina Berr, Ira Ibris, Març Llinàs ...

CONTACTE

www.nus.coop

info@nus.coop

617 170 944